
**ВОЕННА АКАДЕМИЯ
„ГЕОРГИ СТОЙКОВ РАКОВСКИ“**

СТ А Н О В И Щ Е

от доц. д-р Тодор Стоянов Трифонов,
Академия на МВР,

за дисертационния труд на
Гергана Димитрова Йорданова

на тема „Моделиране на суверенния дълг в контекста на политиката
за национална сигурност на Република България“,

представен за придобиване на образователната и научна степен „доктор“

по научната специалност
„Военнополитически проблеми на сигурността“

Професионално направление: 9.1. Национална сигурност

Област на висше образование: 9. Сигурност и отбрана

София

2015 г.

1. Актуалност и значимост на разработвания научен проблем

Представената дисертация е първата у нас цялостна разработка на проблема за интердисциплинарното влияние на суверенния дълг като фактор за икономическия и финансов суверенитет на държавите в динамичната среда на сигурност в началото на XXI век. Необходимостта от подобни трудове е очевидна и безспорна на фона на икономическите асиметрии на силните и слабите държави в контекста на противопоставянията между тях. Научната разработка анализира ролята, мястото и значението на суверенния дълг като инструмент за геополитическо, геоикономическо и геостратегическо влияние и надмощие на държавите в международните отношения на фона на актуални глобални процеси и конфликти. Дисертационният труд изследва възможностите за моделиране на държавния дълг в контекста на политиката за сигурност на България и защитата на нейните стратегически интереси, което увеличава неговата значимост.

Научното изследване е основано на методологически издържаното допускане за съществуването на риск за националната сигурност на България от недалновидно поемане на нови финансово-кредитни задължения, несъобразени с икономическата мощ на публичните финанси. Около него е изградена изследователска рамка с коректно формулирани обект и предмет, цели и задачи, методологически инструментариум, като са посочени и ограниченията на изследователския процес.

Изложението на резултатите от анализа, организирано в три глави, е последователно подчинено на формулираните в увода цел и задачи. Връзката между главите е очевидна и отразява логиката на изследователския процес. От тази гледна точка може да се посочи, че разработката е издържана в методологическо отношение, което отразява добрия синхрон между докторант и научен ръководител.

Доброто общо впечатление се допълва от удачното използване на емпиричните данни в теоретичния анализ.

Бихме могли да заключим, че изборът на темата е отличен, с изпреварване на развитието на процесите. Тя е достойна, смислена и разработването ѝ си е заслужавало. На фона на част от защитаваните напоследък докторски дисертации, много от които са писани заради защитата, за тази може да се твърди, че е написана заради проблема.

2. Оценка на научните резултати и приносите на дисертационния труд

Изложените от Гергана Йорданова крайни научни резултати представляват нов, оригинален принос в науката и показват, че тя притежава задълбочени теоретични знания в разглежданата област. Те водят също така и до обогатяване на съществуващите знания, до разнообразяване на практическия инструментариум, който може да бъде приложен в разглежданата, чувствителна за всяка държава област, и са следствие от нейната самостоятелна изследователска дейност.

Претендираните приноси са защитими и се свеждат в обобщен вид до:

- дадени са авторски дефиниции на понятията „икономическа сигурност“ и „финансова сигурност“, с което са обогатени съществуващите до момента знания в областта на националната сигурност;
- дефинирани са стратегическите задачи при управлението на суверенния дълг в контекста на политиката за национална сигурност;
- очертана е нова парадигма на суверенния дълг като синергия на системно важни елементи на националната сигурност;
- идентифицирани и систематизирани са рисковете от функционирането на действащия модел на управление на суверенния дълг на България;
- предложени са алтернативни средства за преодоляване на идентифицираните рискове от функционирането на действащата дългова политика в нашата страна.

По този начин се обогатяват съществуващите знания в тази сфера и изводите на докторанта имат подчертан практико-приложен ефект.

Приемам претендираните от авторката постижения и приноси, още повече, че те предлагат механизъм за защита на националната сигурност на България чрез разработването на научнообоснована политика за управление на суверенния дълг на нашата държава.

Предложеният за рецензиране стойностен дисертационен труд и постигнатите в него съществени научни резултати категорично и безспорно са лично дело на Гергана Йорданова. За мен е напълно очевидно, че получените научни и научно-приложни приноси отговарят на всички изисквания и претенции за изследователски резултати, които могат да бъдат предявени към една „малка“ докторска дисертация и правят чест на авторката. Тези приноси са естествено следствие от достигнатото от нея ниво на творческо „асимилиране“ на ключови теории, подходи и сценарии в науката, на много добра политическа и икономическа култура, позволили на Гергана Йорданова интелектуално да преосмисли и доразвие съвременни теоретични модели и практически подходи за управление на суверенния дълг през XXI век.

3. Критични бележки

Както вече бе отбелязано, разработката на Гергана Йорданова респектира с качеството си и със зрелостта на научните идеи и аргументи. Ето защо включването на критични забележки за мен бе доста трудно. Но все пак: в разработката има недостатъчно прецизирани изрази и формулировки, а на места, относително рядко – доста категорични тези и изводи, за които има аргументи, но те не са достатъчни за всички случаи.

Те обаче отразяват трудния път на всяко научно изследване и не оказват влияние върху количеството и качеството на получените резултати и приноси. Изрично искам да подчертая, че тези мои критични бележки не поставят под никакво съмнение общата положителна оценка на работата.

4. Заключение

Представен е оригинален и самостоятелен дисертационен труд, който съдържа значими теоретични и практико-приложни резултати. Той напълно отговаря на изискванията на Закона за развитието на академичния състав и Правилника за неговото прилагане за придобиване на образователната и научна степен „доктор“.

Освен безспорните качества на авторката като изследовател, за положителните резултати значение има и съдействието, което тя е получила от академичния състав на катедра „Национална и международна сигурност“ към факултет „Национална сигурност и отбрана“ при Военната академия и особено от нейния научен ръководител проф. д-р Николай Слатински.

5. Оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд на Гергана Димитрова Йорданова на тема „Моделиране на суверенния дълг в контекста на политиката за национална сигурност на Република България“ по своя замисъл, реализация, обем, структура, съдържание и приноси отговаря изцяло на изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за неговото приложение за придобиването на образователната и научна степен „доктор“ в Професионално направление: 9.1. Национална сигурност, Област на висше образование: 9. Сигурност и отбрана.

Дисертационният труд заслужава положителна оценка, което ме кара убедено да предложа на членовете на научното жури да вземат решение за присъждане на Гергана Димитрова Йорданова на образователната и научна степен „доктор“.

гр. София
05.12.2015 г.

Член на научното жури:

/Доц. д-р Тодор Трифонов/